

[Viggo Starcke.]

tal. Vi fra vor side har altid været tilhængere af at tænke i varer, redskaber, jord, huse og i det hele i realiteter, fordi det er en ældgammel erfaring i menneskehedens historie, at hvis man forfalder til at dyrke guldkalven, slår lovens tavler revner. Respekten for loven nedbrydes ved dette system, og folkestyret lider skade derved.

Man anfører fra mange sider, at hele restriktionssystemet særlig opretholdes af hensyn til de mindrebemidlede. Det har vist sig, at selv om de mindrebemidlede har fået visse fordele på nogle områder, har systemet som helhed bevirket, at de mindrebemidlede ikke har det så godt, som de ville kunne få det i forhold til den uhyre produktionskraft og hele den uhyre transportkraft, menneskeheden har udviklet. Produktionen drives ved restriktionssystemet over på de ikke rationerede luksusvarer, således at en stor del af investeringen og råvarerne og arbejdskraften drives over i en fejlinvestering. Restriktionerne lægger importen hindringer i vejen, og importen er det område, hvor Danmark har sine virkelig fundamentale interesser. Jeg siger ikke, at Danmark derfor ikke har interesse i at have eksport, men meningen med eksporten er altid den, at vi skal se at få de varer, vi mangler, de varer, vi trænger til, og de varer, der, når vi får dem, kan sætte vor egen produktion og levefod i vejret. Gennem det herskende system bliver der i det lange løb færre varer og ringere levevilkår.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde i sit indlæg heroppe, at der ofte blev rettet angreb på personalet i vareforsyningsdirektoratet; jeg tror endda, han nævnte mit navn i den forbindelse. Jeg vil dertil sige, at jeg har aldrig angrebet embedsmændene og personalet derinde, men altid hævdet, at ansvaret lå i administrationen, at ansvaret bag administrationen lå her i lovgivningen, og at ansvaret bag lovgivningen i virkeligheden lå ude hos vælgerne. Det er netop en af de store ulykker ved dette restriktionssystem, at alle disse intelligente, flittige, pligtopfyldende og veluddannede mennesker, som sidder i administrationen af hele dette store system, kommer til at mangle ude i erhvervslivet, således at vi får et tredobbelt tab; for det første ved det, at vi skal betale lønningerne til administrationen, for det andet ved det, at vi kommer til at mangle dem ude i produktionen, og for det tredje ved, at selve det system, de sidder og administrerer, vanskeliggør produktion og omsætning. Og alt det må den jævne og den dårligt bemid-

lede befolkning i det lange løb betale. Jeg vil indrømme, at der er sket en afvikling af en række restriktioner i den højtærede handelsministers periode, men hvis man afvikler de mest irriterende rationeringer og indgreb, f. eks. med hensyn til tobak o. s. v., uden at sløjfe de bagved liggende fordelingsordninger, produktionsordninger og subsidieordninger, bevarer man alligevel en meget stor del af dette, som man måske fra socialistisk side har interesse i at bevare, nemlig tendensen i retning af at socialisere, og hvis man socialiserer brugsretten til virksomhederne, foregår der i virkeligheden en socialisering på en sådan måde, at man oven i købet sparer at betale erstatningerne for de faktiske ekspropriationer, der foregår.

Det forslag, som er fremsat fra konservativ side, er interessant, fordi det i noget ligner forslag, der for år tilbage blev fremsat fra retsforbundets side, men efter at vi nu har fået rigsdagens vareforsyningsudvalg, må det siges at være knapt så vigtigt, idet den form, den kommission, som de konservative foreslår, skulle have, nemt kan virke som stødpude, der kan forsinke i stedet for at fremskynde, og efter den sammensætning, som er foreslået, er det væsentlig produktionens interesser og ikke så meget forbrugernes interesser, der varetages, og det er forbrugernes interesser, der i høj grad trænger til at varetages, idet alle mennesker er forbrugere. Indenfor de produktive interesser er der oven i købet en del, som er af protektionistisk art, og det er også en ting, vi har meget imod i dette system, at det i høj grad kan bruges til en protektionisme, som er meget farligere og grovere end den, der kan opnås gennem told.

Jeg skal tillade mig at nævne et par eksempler, som en virksomhed har givet mig lov til at offentliggøre — det er sjældent, virksomheder ønsker at få deres eksempler offentligt frem, fordi de er bange for repressalier fra embedsmændenes side. Der fremstilles her i landet udmærkede cyklelåse uden nøgler, som har fået et stort marked i Holland. Samtidig er det sådan, at Holland ønskede at eksportere cyklelåse hertil *med* nøgler, som er meget billigere, og der fremstilles også her i landet sådanne cyklelåse af en anden fabrik.

Jeg ved ikke, om det er af vareprotektionistiske grunde, men der blev i hvert fald lukket af for den hollandske eksport hertil med det resultat, at Holland omgående lukkede af for den meget store eksport af den tilsvarende artikel. Jeg synes, det er